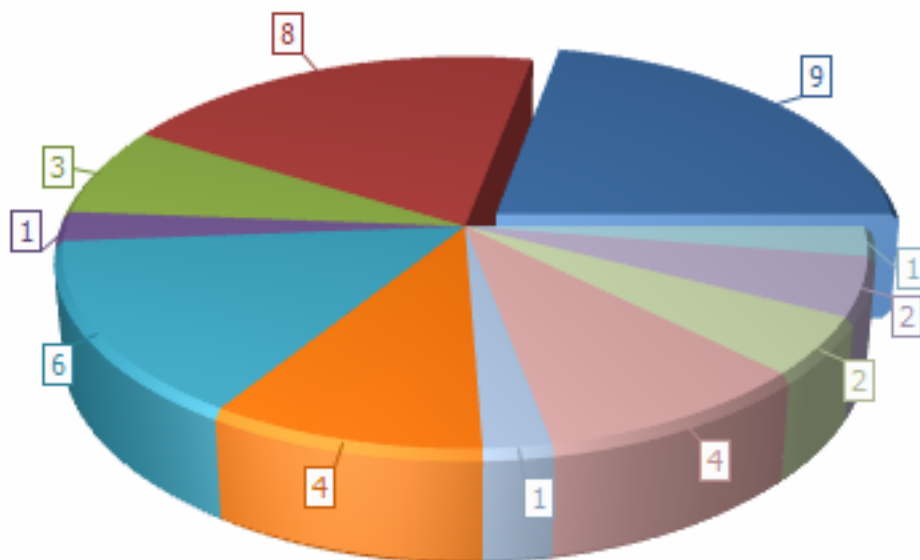

Poročilo medijskih objav

26.10.2021

Objave v poročilu:

26. 10. 2021	Delo	Stran/Termin: 8	SLOVENIJA
Naslov:	Kar 108 poklicev s kadrovskim primanjkljajem		
Vsebina:	Najbolj iskani kadri iz zdravstva šolstva gradbeništva informacijskih tehnologij, prometa in gostinstva		
Avtor:	Miha Jenko		
Rubrika, Oddaja:	GOSPODARSTVO	Žanr: POROČILO	Naklada: 35.475,00
Gesla:	ARHITEKT		
26. 10. 2021	Delo	Stran/Termin: 12	SLOVENIJA
Naslov:	Mostovi so zakladnice		
Vsebina:	Avtor knjige o zadnjem kamnitem velikanu na svetu in nato še 13 drugih o mostovih		
Avtor:	Brane Maselj		
Rubrika, Oddaja:	GENERACIJA +	Žanr: INTERVJU	Naklada: 35.475,00
Gesla:	ARHITEKTURA, ARHITEKT		
26. 10. 2021	Dnevnik	Stran/Termin: 1	SLOVENIJA
Naslov:	LJUBLJANA: Na razpis 500 ugodnih najemnih stanovanj		
Vsebina:	Na republiškem stanovanjskem skladu so prejeli uporabno dovoljenje za 100 milijonov evrov vredno sosesko Novo Brdo ob Poti Rdečega križa, kjer je v 18 stolpičih 498 stanovanj. Izkoristili so še tridesetletnico delovanja sklada in novozgrajeno sosesko razkazali javnosti.		
Avtor:	pp		
Rubrika, Oddaja:	Naslovna stran	Žanr: NAPOVEDNIK	Naklada: 27.926,00
Gesla:	ARHITEKTURNI NATEČAJ, ARHITEKTURA, ARHITEKT		
26. 10. 2021	Dnevnik	Stran/Termin: 8	SLOVENIJA
Naslov:	Na razpis 500 ugodnih najemnih stanovanj		
Vsebina:	Izvajalci dokončujejo še zadnje podrobnosti soseske Novo Brdo s skoraj 500 stanovanji, ki so jo javnosti predstavili na republiškem stanovanjskem skladu. Stanovanja bodo predvidoma še letos oddali po okoli 8 evrov za kvadratni meter, kar je bistveno več od neprofitne najemnine, a		
Avtor:	Peter Pahor		
Rubrika, Oddaja:	LJUBLJANA	Žanr: POROČILO	Naklada: 27.926,00
Gesla:	ARHITEKTURNI NATEČAJ, ARHITEKTURA, ARHITEKT		
26. 10. 2021	Dnevnik	Stran/Termin: 11	SLOVENIJA
Naslov:	Streha		
Vsebina:	Streha Ljubljana bo dobila novo streho. Streho, ki ob tehtnem razmisleku morda sploh ni potrebna. Gre za novo streho nad letnim gledališčem v Križankah. Pred dnevi so naju nanjo opozorili zgroženi kolegi arhitekti. Celoten kompleks Križank je spomeniško zaščiten. Prenova		
Avtor:	Kaja Lipnik Vehovar, Arne Vehovar, Ljubljana		
Rubrika, Oddaja:	MNENJA	Žanr: PISMO	Naklada: 27.926,00
Gesla:	ARHITEKTURNI NATEČAJ, ARHITEKTURA, ARHITEKT, BAUKULTUR		
26. 10. 2021	Finance	Stran/Termin: 14	SLOVENIJA
Naslov:	Po predlogu gradbenega zakona bo čez dobri dve leti slovensko gradbeništvo digitalizirano		
Vsebina:	Stanovska združenja gradbenikov, svetovalnega inženiringa in arhitekture so naklonjena spremembam predloga, vendar imajo arhitekti kar nekaj pomislekov, ali so življenjski in uresničljivi		
Avtor:	VASILIJ KRIVEC		
Rubrika, Oddaja:	NEPREMIČNINE IN GRADBENIŠTVO	Žanr: POROČILO	Naklada: 8.903,00
Gesla:	ARHITEKTURA, ARHITEKT, ZBORNICA ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR, ZAPS,		

25. 10. 2021	NOVA 24TV	Stran/Termin: 15:00:00	SLOVENIJA
Naslov:	Razvojne potrebe Slovenije		
Vsebina:	Nova gradbeni zakon in zakon o urejanju prostora bosta, kot upa minister za okolje in prostor Andrej Vizjak, pozitivna za inženirsko stroko, za gradnjo objektov, za prostorsko načrtovanje in za razvojne potrebe Slovenije. Seveda pa je vsak zakon možno tudi izboljšati. Pripombe so		
Avtor:			
Rubrika, Oddaja:	NOVICE OB 15.00	Žanr: DIALOGIZIRANO	Naklada:
Gesla:	ARHITEKTURA, ARHITEKT, PROSTORSKO NAČRTOVANJE, ZBORNICA ZA		
25. 10. 2021	NOVA 24TV	Stran/Termin: 19:30:00	SLOVENIJA
Naslov:	ZAPS v beli knjigi z argumenti proti novemu gradbenemu zakonu		
Vsebina:	Novi gradbeni zakon in zakon o urejanju prostora bosta, kot upa minister za okolje in prostor Andrej Vizjak, pozitivna za inženirsko stroko, za gradnjo objektov, za prostorsko načrtovanje in za razvojne potrebe Slovenije.		
Avtor:	Tatjana Filipič		
Rubrika, Oddaja:	VEČERNE NOVICE	Žanr: DIALOGIZIRANO	Naklada:
Gesla:	PROSTORSKO NAČRTOVANJE, ARHITEKTURA, ARHITEKT, KRAJINSKA ARHITEKTURA,		
25. 10. 2021	TV Slovenija 1	Stran/Termin: 19:00:00	SLOVENIJA
Naslov:	Kdo bo gradil javne stavbe?		
Vsebina:	Se bodo pri nas javne stavbe kot so šole, bolnišnice in vrtci, pa tudi stanovanjske soseske, po novem gradile brez sodelovanja arhitektov? Po predlogu novega gradbenega zakona, ki je v parlamentarnem postopku, bi se lahko.		
Avtor:			
Rubrika, Oddaja:	DNEVNIK	Žanr: DIALOGIZIRANO	Naklada:
Gesla:	ARHITEKT, ZBORNICA ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR, TOMAŽ KRIŠTOF, ARHITEKTURA		
25. 10. 2021	www.sta.si	Stran/Termin:	SLOVENIJA
Naslov:	Zbornica za arhitekturo in prostor opozarja na pomanjkljivosti predloga novega gradbenega		
Vsebina:	Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije je izdala Belo knjigo za boljši gradbeni zakon, saj se z aktualnim predlogom po opozorilih predsednika zbornice Tomaža Krištofa kot družba odpovedujemo arhitekturi in arhitekturni stroki. Investitorji so nezaščiteni, ukinja se tudi		
Avtor:	rbi/zc		
Rubrika, Oddaja:		Žanr: SPLETNI	Naklada:
Gesla:	ZBORNICA ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR, ZAPS		
25. 10. 2021	www.sta.si	Stran/Termin:	SLOVENIJA
Naslov:	Pregled - Slovenija do 15. ure		
Vsebina:	Pregled dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije do 15. ure.		
Avtor:	zc/zc		
Rubrika, Oddaja:		Žanr: SPLETNI	Naklada:
Gesla:	ZBORNICA ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR		

Naslov: Kar 108 poklicev s kadrovskim primanjkljajem

Avtor: Miha Jenko

Rubrika/Oddaja: GOSPODARSTVO

Žanr: POROČILO

Površina/Trajanje: 468,38

Naklada: 35.475,00

Gesla: ARHITEKT

Kar 108 poklicev s kadrovskim primanjkljajem

Poklicni barometer Najbolj iskani kadri iz zdravstva, šolstva, gradbeništva, informacijskih tehnologij, prometa in gostinstva

Ob tem, ko zdaj iz tretjine podjetij poročajo o pomanjkanju delavcev, je tudi za leto 2022 napovedan kadrovski primanjkljaj za številne poklice iz zdravstvene oskrbe, informacijskih tehnologij, šolstva, gradbeništva, prometa, gostinstva itd. To kažejo izsledki Poklicnega barometra 2021, ki so ga pripravili na državnem zavodu za zaposlovanje.

MIHA JENKO

Od 177 poklicev, zajetih v raziskavo, jih kar 108 izkazuje primanjkljaj kadra, saj bodo potrebe delodajalcev presegle ponudbo na trgu dela, 51 jih je v ravnovesju, pri 18 pa je bil ugotovljen presežek kadra. In po katerih poklicih je največ povpraševanja? Njihov nabor je izjemno pester, pri vseh 12 enotah zavoda za zaposlovanje pa je, kar ni presenetljivo, največje kadrovsko pomanjkanje pri zdravnikih in strokovnjakih za zdravstveno nego pa tudi pri avdiologih in govornih terapevtih. Sledijo inženirji gradbeništva, strokovnjaki za vzgojo oseb s posebnimi potrebami, krovci, mesarji, zobozdravniki in varilci, kjer o primanjkljaju poročajo iz 11 enot. Zidarji, betonerji, tesarji, monterji in serviserji različnih inštalacij, fizioterapevti, bolničarji, negovalci, strugarji, elektroinženirji, farmacevti, zdravstveni strokovnjaki, učitelji, ličarji, kleparji, orodjarji, elektromehaniki, psihologi, kuharji, upravljavci strojev, natakariji, čistilci, strežniki, delavci za preprosta dela,

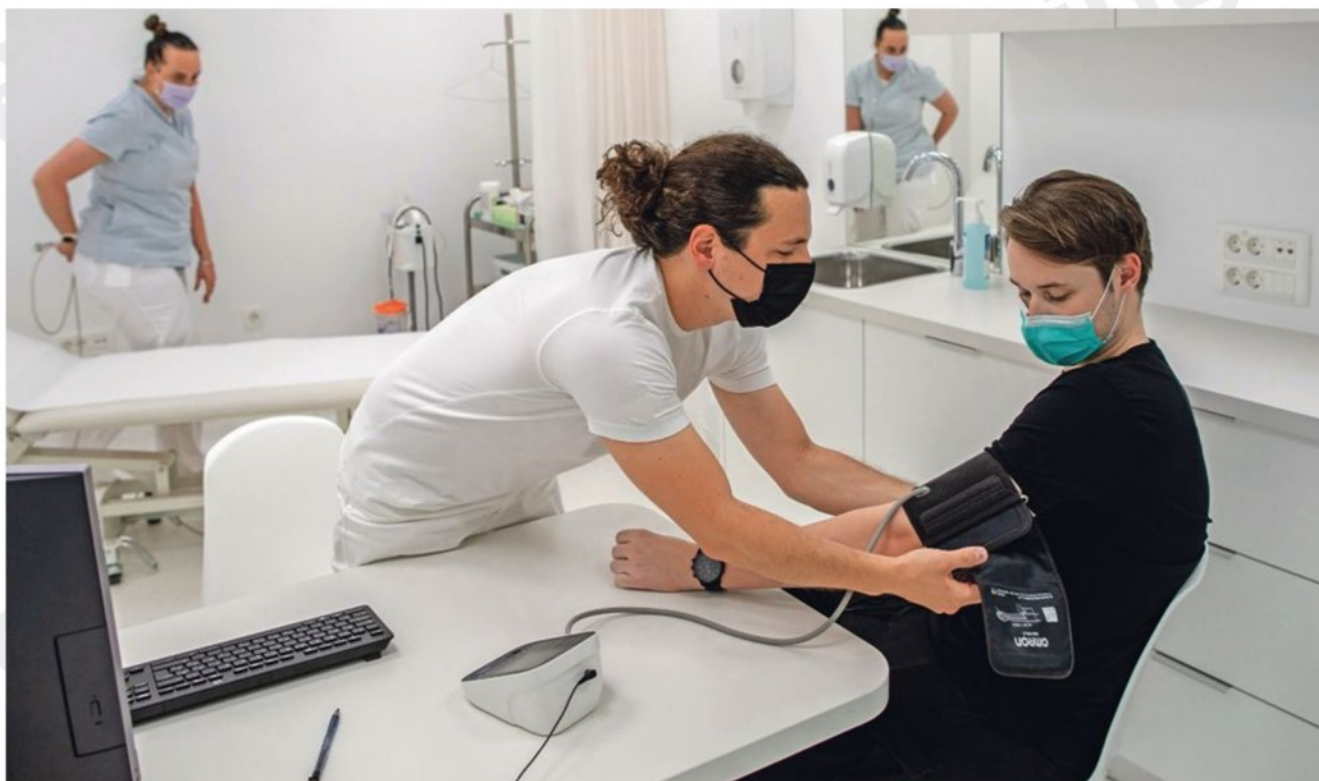
- Iz tretjine podjetij poročajo o pomanjkanju delavcev.
- Opazno je večje povpraševanje po učiteljih in pravniki.
- Vzroki za pomanjkanje kadrov so zelo različni.

programerji, policisti, vojaki itd. prav tako sodijo med omenjenih 108 iskanih poklicev pri nas.

Vzroki za primanjkljaj so prav tako zelo različni: od tega, da je kandidatov v tem poklicu premalo, kar velja zlasti za zdravnike, do dejstva, da so razpoložljivi kadri premalo usposobljeni, vzrok so tudi slabe delovne razmere (plača, neugoden delovni čas, težko fizično delo) in tako imenovani strukturni dejavniki, kot je, recimo, povprečna starost brezposelnih ali pa dolgotrajna brezposelnost.

Zelo pisana je tudi skupina poklicev, pri katerih sta ponudba in povpraševanje v ravnovesju: med njimi najdemo ekonomiste, prodajalce, frizerje, uradnike na bankah in poštah, špediterje, sistemske analitike, razne posrednike in tehnike, tiskarje, veterinarje itd.

Na koncu pa je še razmeroma maloštevilna skupina poklicev, kjer ponudba ta čas presega povpraševanje. Mednje po rezultatih raziskave sodijo **arhitekti**, filozofi, zgodovinarji in politologi, novinarji, poslovni sekretarji, prevajalci, sociologi, antropologi, glasbeniki, pevci, skladatelji itd.

Zdravniki brez težav dobijo službo po vsej državi. FOTO VORANC VOGEL

Pri poklicnem barometru, ki napoveduje predvidena razmerja med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela za naslednje leto, sodelujejo strokovni sodelavci zavoda ter predstavniki agencij za zaposlovanje in študentskega servisa. Na vse bolj pregrete razmere

na trgu dela kaže tudi dejstvo, da je letos med deficitarnimi 14 poklicev več kot lani, v kategoriji ravnovesja je 12 poklicev manj, kategorija presežka pa je letos manjša za dve poklicni skupini, še ugotavljajo na zavodu za zaposlovanje.

Pri tem še opozarjajo, da je med ocenjevanimi poklici zlasti opazna sprememba pri poklicih s področja vzgoje in izobraževanja. Za prihodnje leto se predvideva primanjkljaj različnih skupin učiteljev v osnovnih šolah, srednjih šolah, svetovalnih delavcev pa

tudi vzgojiteljev v vrtcih, medtem ko so pretekle napovedi predvidevale ravnovesje med ponudbo in povpraševanjem po omenjenih poklicih. Zadnje ocene kažejo tudi na predviden primanjkljaj pravnih strokovnjakov, ki so bili še lani v kategoriji presežne ponudbe.

26. 10. 2021 **Delo**

Stran/Termin: 12

Naslov: Mostovi so zakladnice

Avtor: Brane Maselj

Rubrika/Oddaja: GENERACIJA +

Žanr: INTERVJU

Površina/Trajanje: 1.460,93

Naklada: 35.475,00

Gesla: ARHITEKTURA, ARHITEKT

Mostovi so zakladnice znanja

Avtor knjige o zadnjem kamnitem velikanu na svetu in nato še 13 drugih o mostovih

Gorazd Humar se je pred več kot šestdesetimi leti med vsakodnevnim veslanjem po Soči zaljubil v mogočen kamniti obok Solkanskega mostu, ki se pne 36 metrov nad gladino. Temu mostu je tudi posvetil svojo prvo knjigo o mostovih, ki so postali njegova poklicna usoda in strast. Ves prosti čas je – čeprav to ni hobi, ampak resno strokovno in znanstveno delo, poudarja upokojeni gradbeni inženir – namenjal raziskavam zgodovine mostov, ki jih je strnil v 14 knjig in več sto člankov.

BRANE MASELJ

Kaj vas je pritegnilo k proučevanju mostov?

Moja knjižnica s knjigami o mostovih je verjetno ena bogatejših pri nas, saj se le malokdo s tem ukvarja. K njenemu nastanku je pripomoglo moje osebno nagnjenje do zgodovine gradbeništva, predvsem pa me je od nekdanjega vznemirjal Solkanski most, o katerem pa nisem mogel ne na fakulteti ne kasneje nič izvedeti. Nato sem leta 1978 na nekem kongresu o gradnji mostov srečal vodilnega jugoslovanskega strokovnjaka za kamnite mostove, profesorja Milana Gojkovića iz Beograda, on mi je priskrbel zapis o gradnji Solkanskega mostu v francoščini, za katerega se je izkazalo, da je prevod avstrijskega originala. Na podlagi tega sem prišel do zapisa obeh avstrijskih inženirjev, ki sta med letoma 1904 in 1906 gradila most. Nanizal sem podatke, ki jih dotlej ni poznal nihče pri nas, o gradnji mostu, naredil primerjalno analizo z drugimi mostovi in ga tako postavil na pravo mesto in pokazal njegovo pomen.

Od kod ta strast prav do Solkanskega mostu?

Sem domačin in ga gledam od mladosti. Kot srednješolci smo pogosto veslali na Soči pod njim, in ta pogled od spodaj napravi na človeka izjemen vtis. Ker sem imel kot inženir gradbeništva tudi strokovno znanje, sem čutil dolg, da ga primerno umestim in pokažem na njegovo veličino. To

Gorazd Humar
Rojen leta 1949 v Tolminu, je mladost preživel v Novi Gorici, kjer je obiskoval gimnazijo. Po študiju gradbeništva v Ljubljani je pri ajdovskem Primorju poleg mostov gradil še avtoceste, predore, hidroelektrarne, letališča doma in po svetu. Že desetletja proučuje zgodovino gradbeništva, predvsem gradnje mostov. Leta 1996 je izšla njegova monografija o Solkanskem mostu, ki je hkrati prva slovenska knjiga o tematici mostov. Med 14 knjigami jih je šest izšlo v angleščini, zadnje štiri v založbi Evropskega sveta gradbenih inženirjev v Londonu, ki mu je dve leti tudi predsedoval. Bil je član upravnega odbora Svetovnega sveta gradbenih inženirjev in je častni član Inženirske zbornice Slovenije. Še predava in sodeluje na mednarodnih strokovnih kongresih. Lani je prejel Bevkovo nagrado mestne občine Nova Gorica za raziskave o Solkanskem mostu in njegovo mednarodno promocijo.

znanje je pri mostovih namreč nujno. Za poznavanje gradov ali cerkva zadostuje morda poznavanje umetnostne zgodovine in arhitekture, da znamo razlikovati mostove po tem, kako, s kakšnimi postopki so jih gradili, pa je nujno znanje o gradnji mostov. Ko sem dobil ključno gradivo, je to še nekaj let tlelo v meni, dokler me ni začelo prav boleti in sem moral sprostiti ta pritisk. Nastala je knjiga *Kamniti velikan na Soči*, izšla je leta 1996, za katero sem porabil dvajset let študija in pet let pisanja.

Kaj je značilno zanj?

To je most z največjim kamnitim lokom na svetu, zgrajen na prelomu iz 19. v 20. stoletje, ko so že prenehali graditi mostove iz kamna, tako da je to zadnji kamniti velikan na svetu, v katerem je združeno največje inženirsko znanje tedanjega časa. Impresivno je, da so most zgradili v samo poldrugem letu. V komaj treh mesecih so čez Sočo postavili lesen podporni oder, nato pa so v pičlih 18 delovnih dneh položili nanj vse kamnite bloke loka. Delo je potekalo neverjetno hitro; prav vsak kamen je bil oštevilčen, namenjen za točno določeno mesto. Pred tem so jih zložili ob samem mostu, nato pa so z odlično organizacijo lok končali v 18 dneh. Med gradnjo so merili posedanje lesene podporne konstrukcije in vse pomike kamnite konstrukcije do milimetra natančno. To je bil za tisti čas res izjemen inženirski pristop.

Most je bil plod avstrijskega znanja, kdo pa se je izkazal pri obnovi?

Lok mostu so leta 1916 med soško fronto ob umiku porušili sami Avstrijci in je padel v vodo, nato pa so ga italijanske železnice med letoma 1925 in 1927 ponovno zgradile v kamnu, čeprav je takrat že prevladala gradnja z betonom. Hoteli so dokazati, da zmorejo celo bolje od Avstrijcev, pred katerimi so imeli kompleks. Med drugo svetovno vojno je bil most nato kar šestkrat tarča letalskega napada, enkrat je bil tudi zadet, a ne porušen. V Jugoslaviji so ga večkrat obnavljali,

najbolj temeljito okoli leta 1970, ko je pobočje ob mostu začelo drseti in so ga nato sanirali.

Začeli ste z našim največjim, pred dobrim mesecem pa končali z najmanjšim mostom.

Ni bil prav najmanjši, govornica seveda o nekdanjem piranskem dviznem mostu, ki so ga leta 1578 postavili na vhodu v takratni mandrač, kjer je danes Tartinijev trg. O njem sta pričali samo dve orumeneli fotografiji, in ko

Solkanski most je zadnji kamniti velikan na svetu, v katerem je združeno največje inženirsko znanje tedanjega časa.

sem ju videl, sem takoj vedel, da gre za nekaj posebnega, ker je imel most v sredini preprost, a učinkovit dvizni mehanizem. Sestavljen je bil iz dveh ločenih in neodvisnih polovic, zidanih iz kamna, ki se med seboj nista stikali, temveč sta bili povezani z lesenim podestom, ki so ga dvignili, ko so plule v mandrač barke z jambori. Bistveno je vedeti, da to ni bil ločni most, čeprav je bil od daleč tako videti, ampak je bil v sredini prekinjen. Za tak most, kakršnega ne najdete nikjer, je potrebno znanje o stabilnosti konstrukcije. Most so porušili leta 1894, ko so mandrač zasuli in je oviral vstop na novi trg.

Med tema skrajnostima je še 12 vaših knjig o mostovih?

Tako je, toda prva, knjiga o Solkanskem mostu, je mati vseh knjig. Nikoli več ne bom imel tega časa in priložnosti, da se še čemu tako posvetim. Tudi moja naslednja knjiga, o Zmajskem mostu v Ljubljani, je nastala iz raziskav o Solkanskem mostu. Ko sem zanj zbiral gradivo v dunajski nacionalni knjižnici, sem naletel na zapis inženirja Josefa Melana, ki je izdelal načrt konstrukcije Zmajskega mostu. Tega zapisa o Zmajskem mostu, objavljenega v glasilu avstrijskih

inženirjev, ni pred mano v Sloveniji še nihče odkril.

Kaj ste izvedeli zanimivega o Zmajskem mostu?

Ljubljančani niti ne vedo, da je na njem najstarejši slovenski napis na javnem kraju v Ljubljani. Na nizvodni strani je na ograji bronasta tabla z napisom, da je most zgradila mestna uprava, ko je bil župan Ivan Hribar, deželni predsednik pa baron Viktor Hein. Most sta odprla za promet 4. oktobra 1901. To je bil tudi prvi armiranobetonski most v Sloveniji, pravkar je praznoval 120-letnico, a se nanjo nihče ni spomnil. Bil je plod dolgoletnega prizadevanja župana Hribarja, ki je napravil razpis tako za tehnični del gradnje kot za arhitekturni. Rezultat obeh razpisov je najlepša secesijska mostna konstrukcija, kakršne nimajo niti na Dunaju. Ob odprtju se je ponašal s tretjim največjim armiranobetonskim lokom na svetu in prvim asfaltom v Sloveniji. Arhitekt Jurij Zaninovič, ki je deloval tudi v Trstu, kjer so po njem poimenovali ulico, je ustvaril izjemno arhitektonsko podobo mostu, zmaji iz bakrene pločevine na mostu pa so danes ljubljanska ikona. Zame je zelo pomemben slovenski napis, saj so imele vse ljubljanske ulice izključno nemške napise še vse do leta 1908. To, da si je Hribar drznil postaviti tablo s slovenskim napisom na most, ki ga je posvetil cesarju, v času, ko je bil v Ljubljani še vedno uradni jezik nemški, je po mojem izjemno pogumno dejanje.

Se pri raziskovanju mostov veliko ukvarjate tudi z zgodovino?

Se, a nočem biti zgodovinar. Ta veda mi je potrebna izključno zaradi poznavanja ozadij gradnje mostov. Vsak most je namreč tudi produkt svojega časa, tudi takratnih političnih teženj. So tihi pripovedovalci zgodovine, zamrznjene zakladnice znanja in teženj časa. Vipavski mostovi zame skoraj govorijo na glas. Mislim, da se je v gradbeništvu človek v preteklosti najbolj izkazal prav pri gradnji mostov in cerkva. Te je želel graditi, mosto-

ve pa je moral. Zato so tudi rekli papežu pontifex – graditelj mostov, ker so nekoč papeži skrbeli za gradnjo pomembnih mostov. Ime pontifex so papeži prevzeli po kraljih v antičnem Rimu še pred prihodom krščanstva. Vsi starorimski mostovi se imenujejo po cesarjih in za dvizni most v Piranu je moral dati dovoljenje beneški dož osebno.

Izjemno delo je tudi vaša raziskava o Napoleonovem mostu pri Dolenju v Vipavski dolini.

Ko sem poizvedoval, od kod to ime mostu, ni nihče nič vedel, našel nisem niti enega pisnega vira, zato sem začel raziskovati ozadje. Pregledoval sem jožefinske vojaške specialke iz druge polovice 18. stoletja, na katerih so mostove označevali s črno barvo, če so bili leseni, in z rdečo, če so bili zidani. Na zemljevidu iz leta 1780 je bil most na tem kraju še

Lantierijev most v Ajdovščini ni le most, ampak tudi izjemno lepa kamnita mostna skulptura iz leta 1669.

označen s črno, na karti iz leta 1811 pa je bil že vrisan v rdeči barvi. Našel sem še avstrijsko vojaško fotografijo iz leta 1916, z oznako, da gre za francoski most. Preštudiral sem mostove v Franciji iz istega časa in na njih našel podobne arhitekturne in tehnične elemente. Treba je bilo še ugotoviti, čemu naj bi bil namenjen, saj je prečkal reko v smeri, po kateri ni nikoli tekla nobena pomembna pot. Pomagale so mi ugotovitve zgodovinarja dr. Janeza Šumrade o bliskoviti francoski zasedbi idrijskega rudnika živega srebra in o tem, kako so si Napoleon in generali delili dobiček od prodaje uplenjenega živega srebra, ki so ga nato v času Ilirskih provinc pošiljali v svet skozi Trst. Najhitrejša pot iz Idrije proti Trstu pa je vodila čez reko Vipavo, zato je bil ta most tako pomemben za Francoze.

Ali znajo Slovenci še delati mostove in kakšne mostove imamo?

Čeprav so šla vsa večja gradbena podjetja v stečaj, so slovenski projektanti, ki veliko mostov načrtujejo tudi v tujini, še vedno v svetovnem vrhu. Mostov ne merimo samo po velikosti; Ljubljana ima majhne, vendar zelo pomembne mostove, kot so Tromostovje, Hrdeckega mostu, Zmajski most, današnji Čevljarški most, Plečnikov most pred trnovsko cerkvijo. Tu so še Maribor, Ptuj in pa Vipava, ki je po absolutnem merilu zame na prvem mestu, še posebej z izstopajočim Lantierijevim mostom. To ni le most, ampak tudi izjemno lepa kamnita mostna skulptura iz leta 1669. Blizu je most na Slap z napisom v slovenščini iz leta 1803; skoraj sto let pred Ljubljano Vipavska dolina že piše na javnem kraju slovensko v verzih. V vipavskem dialektu gredo nekako takole: Imenitni mojster Anton Trošt je sturu ta terdni most ... In še, da je tako dobro narejen, da lahko vsakdo čezen brez skrbi dirja.

Kje pa so v Evropi najlepši mostovi?

Verižni most v Budimpešti iz leta 1849, ki je bil takrat med največjimi na svetu, je še danes fenomen, saj promet na njem še teče. Pred leti so ga obnovili in ima posodobljeno nosilno konstrukcijo, a tega niti ne opazimo. Lepe mostove imata tudi meni najljubši Pariz in Praga s Karlovim mostom na čelu, tu so še mostovi v Benetkah in Rimu.

Kako vam je uspelo poleg vodenja gradbenih projektov proučiti še toliko mostov in o njih pisati knjige in članke?

Napisal sem tudi knjigo o predorih, ker sem kot član vodstvene ekipe sodeloval pri gradnji predorov za hidroelektrarno Doblar 2 in Plave 2, menim namreč, da mora za vsako pomembno gradnjo ostati neki zgodovinski dokument. Tako to kot večino drugih knjig sem napisal, ko sem bil službeno še zelo aktiven. To sem počel v glavnem ob vikendih – leto ima 54 vikendov in skupaj s prazniki je to približno 115 prostih dni, največ okrog novega leta, ko sem bil tudi ustvarjalno najbolj dejaven.

«Ker sem imel kot inženir gradbeništva tudi strokovno znanje, sem čutil dolg, da Solkanski most primerno umestim in pokažem na njegovo veličino,» pravi Gorazd Humar. FOTO BRANE MASELJ

26. 10. 2021 Dnevnik

Stran/Termin: 1

Naslov: LJUBLJANA: Na razpis 500 ugodnih najemnih stanovanj

Avtor: pp

Rubrika/Oddaja: Naslovna stran

Žanr: NAPOVEDNIK ČLANKA

Površina/Trajanje: 320,20

Naklada: 27.926,00

Gesla: ARHITEKTURNI NATEČAJ, ARHITEKTURA, ARHITEKT

LJUBLJANA: Na razpis 500 ugodnih najemnih stanovanj

Bojan Velikonja

Na republiškem stanovanjskem skladu so prejeli uporabno dovoljenje za 100 milijonov evrov vredno sosesko Novo Brdo ob Poti Rdečega križa, kjer je v 18 stolpičih 498 stanovanj. Izkoristili so še tridesetletnico delovanja sklada in novozgrajeno sosesko razkazali javnosti. Napovedujejo, da bo razpis za najem stanovanj objavljen še letos, soseska pa vseljena v začetku prihodnjega leta. Najemnina bo znašala okoli 8 evrov za kvadratni meter, kar je za trenutne razmere v Ljubljani še vedno ugodno. x pp Več 8

26. 10. 2021 **Dnevnik**

Stran/Termin: 8

Naslov: Na razpis 500 ugodnih najemnih stanovanj

Avtor: Peter Pahor

Rubrika/Oddaja: LJUBLJANA

Žanr: POROČILO

Površina/Trajanje: 579,15

Naklada: 27.926,00

Gesla: ARHITEKTURNI NATEČAJ, ARHITEKTURA, ARHITEKT

NEPREMIČNINE

Na razpis 500 ugodnih najemnih stanovanj

Izvajalci dokončujejo še zadnje podrobnosti soseske Novo Brdo s skoraj 500 stanovanji, ki so jo javnosti predstavili na republiškem stanovanjskem skladu. Stanovanja bodo predvidoma še letos oddali po okoli 8 evrov za kvadratni meter, kar je bistveno več od neprofitne najemnine, a še vedno manj od podivjanih tržnih najemnin.

✂ Peter Pahor 📍 Bojan Velikonja

Tri leta od začetka gradnje stanovanjske soseske Novo Brdo vzhodno od Poti Rdečega križa med Cesto na Vrhovce in Cesto na Brdo so na republiškem stanovanjskem skladu zanjo pridobili uporabno dovoljenje. Dokončanje soseske s 498 stanovanji, ki sovpada s 30-letnico

Kljub razmeroma visoki najemnini bojazni, da najemna stanovanja republiškega stanovanja ne bodo šla za med, ni, saj tržne najemnine v Ljubljani v tem trenutku znašajo tudi več kot 10 evrov za kvadratni meter.

njihovega delovanja, so izkoristili za otvoritev, ki so se je poleg direktorja sklada Črtomirja Remca udeležili še minister za okolje Andrej Vizjak, ljubljanski podžupan Aleš Čerin in Rolf Wenzel, guverner Razvojne banke Sveta Evrope, ki je gradnjo soseske podprla s posojilom. Prisotnost na prireditvi sta tik pred zdajci odpovedala tako predsednik vlade Janez Janša kot ljubljanski župan Zoran Jankovič.

Direktor stanovanjskega sklada Remec je napovedal, da bodo stanovanja v soseski Novo Brdo, ki je skupaj s 178 stanovanji občinskega sklada na severnem delu območja približno tako velika kot soseska Zeleni gaj zahodno od Poti Rdečega križa, oddali na razpisu, ki ga bodo objavili še v tem letu. Najemnina, izračunana na podlagi stroškov investicije in amortizacije, bo znašala okoli 8 evrov, kar je več tako od približno sedmih evrov za kvadratni meter, kolikor na skladu zaračunavajo v bližnjih blokkih na Ježkovi ulici, kakor od 4,6 evra neprofitne najemnine za kvadratni meter, ki jo bo po 1. novembru v blokkih v severnem delu Novega Brda zaračunaval občinski stanovanjski sklad (ta najemnina bo do aprila 2023 narasla na 5,5 evra za kvadratni meter).

Stroški gradnje so bili bistveno višji

Direktor sklada Remec je pojasnil, da je višina najemnine povezana z dejstvom, da so se stroški gradbenih, obrtniških in instalcijskih del

Kopalnice in drugi prostori so zgrajeni in opremljeni tako, kot bi človek pričakoval od racionalno, a še vedno zelo solidno grajene soseske z javnimi najemnimi stanovanji.

Največja stanovanja imajo tri spalnice, kopalnico in dodatno stranišče. Najemnina za 80 kvadratov veliko stanovanje bo po napovedih okoli 650 evrov.

od obdobja gradnje soseske Zeleni gaj do gradnje soseske Novo Brdo povišali za več kot 30 odstotkov, na 1200 evrov za kvadratni meter, za kolikor je danes že praktično nemogoče graditi. »Tudi v obstoječih najemnih pogodbah je predvidena revalorizacija, in ta se bo tudi izvedla,« je napovedal Remec in dodal, da bodo lahko osebe, ki imajo nižje dohodke in izpolnjujejo pogoje za neprofitni najem, pri najemu stanovanja republiškega sklada v Novem Brdu zaprosile za subvencijo tržne najemnine.

Soseska je že v izhodišču načrtovana kot soseska z javnimi najemnimi stanovanji in je skupaj stala okoli 100 milijonov evrov. Zaman bi iskali 150 in več kvadratnih metrov velike duplekse ali penthouse iz tr-

8 €/m²

NAJEMNINE bodo predvidoma plačevali najemniki, kar je razmeroma veliko, a še vedno precej bolj ugodno od najema primerljivega stanovanja na trgu.

žno naravnanih projektov, saj so stanovanja v 18 štirinadstropnih blokih (vrhnja etaža je terasna) velika od 35 do 80 kvadratnih metrov, kar pomeni, da se bo najemnina gibala od okoli 300 do 650 evrov.

Kljub razmeroma visoki najemnini pa bojazni, da tudi ta najemna stanovanja republiškega stanovanja ne bodo šla za med, ni, saj tržne najemnine v Ljubljani v tem trenutku znašajo tudi več kot 10 evrov za kvadratni meter, pri čemer govorimo večinoma o rabljenih stanovanjih in precej bolj negotovem najemnem razmerju.

Soseska, ki kljub velikemu številu stanovanj ne deluje preveč pozidana, je bila zgrajena na podlagi arhitekturnega natečaja, ki ga želi vlada Janeza Janše kot nepotrebno birokratsko oviro na vsak način ukiniti. Načrtovali so jo v priznanem biroju Dekleva Gregorič arhitekti, ki je med drugim leta 2019 prejel nagrado Prešernovega sklada za arhitekturna dela. x

26. 10. 2021 Dnevnik

Stran/Termin: 11

Naslov: Streha

Avtor: Kaja Lipnik Vehovar, Arne Vehovar, Ljubljana

Rubrika/Oddaja: MNENJA

Žanr: PISMO

Površina/Trajanje: 176,68

Naklada: 27.926,00

Gesla: ARHITEKTURNI NATEČAJ, ARHITEKTURA, ARHITEKT, BAUKULTUR

Streha

Ljubljana bo dobila novo streho. Streho, ki ob tehtnem razmisleku morda sploh ni potrebna. Gre za novo streho nad letnim gledališčem v Križankah. Pred dnevi so naju najo opozorili zgroženi kolegi arhitekti. Celoten kompleks Križank je spomeniško zaščiten. Prenova samostana v Križankah je zadnje večje delo mojstra Plečnika, ki ga je v sodelovanju z Antonom Bitencem zaključil sredi petdesetih let. Vanj je že od prenove vključena šola, nekdanja Šola za umetno obrt, danes Srednja šola za oblikovanje in fotografijo. V sklopu kompleksa je bilo ob Zoisovi cesti urejeno letno gledališče. Nad njim je bila po načrtih gradbenega inženirja prof. dr. Miloša Marinčka leta 1965 postavljena in leta 1974 dodelana zložljiva streha. Zasnova strehe je bila izredno inventivna: vitka konstrukcija s premišljeno oblikovanimi detajli se je nemoteče vklopila v kompleksen zgodovinski prostor. Kot pomemben inženirski dosežek je bila nagrajena in objavljena strokovnih publikacijah doma in v tujini. Žal jo je, odprto, leta 2016 porušila nepričakovana snežna ujma.

Projekt nove strehe je brž postal nov predmet spora med mestom in državo, katerih odnos spominja na odnos dveh sprtih sosedov. Festival Ljubljana, ki tudi domuje v Križankah, si že dolga leta prizadeva izseliti SŠOF in zasesti njihove prostore. Po trgovanju s parcelami za novi NUK je bila streha nova priložnost za izsiljevanje. Strokovna preveritev je pokazala, da so stavbe, v katere je bila vpeta stara streha, statično neprimerne za vpenjanje konstrukcije nove strehe, ministrstvo za izobraževanje (delni lastnik Križank) pa posledično ni izdalo soglasja k taki rešitvi. Festival Ljubljana je takoj poskušal doseči prepoved uporabe »nevarne« šole. Opuščena je bila tudi ideja, da bi bila tudi nova streha pomična. Konstrukcija nove strehe naj se ne bi smela več opirati na statično neprimerne zgradbe. Kot zatrjuje na »javnem razpisu« izbrani projektant, naj bi dinamične obremenitve pomične strehe zahtevale preveč robustno konstrukcijo. Zato so se odločili za izvedbo fiksne strehe, ki bo sicer morala prenesti nekajstotonsko obtežbo snega, a naj bi dopuščala lahko konstrukcijo, ki ne bo moteča za prostor avditorija.

Kar se gradi v Križankah, pa je robustno in okorno. Prefinjenih detajlov, ki krasijo Plečnikove ureditve in so odlikovali nekdanjo streho, ni opaziti. Nova streha tako pomeni še eno v nizu spornih samovoljnih odločitev MOL (Plečnikov stadion,

Ilirija, Rog ...), tako glede osnovnega razmisleka o potrebnosti in funkcionalnosti strehe nad letnim avditorijem kot tudi glede odločitve, da za iskanje optimalne rešitve arhitekturni natečaj ni potreben. Širši razmislek sodelujočih projektantskih skupin bi nedvomno pripeljal do zasnove, ki bi se bolj subtilno vključila v občutljivi ambient. Natečaje in vključevanje javnosti pogrešamo tudi pri mnogih večjih ureditvah trgov in ulic, kjer so bili projektanti prav tako izbrani kar z »javnim razpisom«.

Prav bi bilo, da MOL v svoje delovanje začne intenzivno vključevati načela visokokakovostne kulture grajenega prostora, Baukultur, ki izhajajo iz Davoške deklaracije: »Eno pomembnejših orodij za spodbujanje kakovosti so interdisciplinarni in široko odmevni arhitekturni natečaji. Za uspeh kakovostne kulture gradnje je potrebno tudi sodelovanje civilne družbe ter obveščene in ozaveščene javnosti.«

KAJA LIPNIK VEHOVAR,
ARNE VEHOVAR, Ljubljana

26. 10. 2021 Finance

Stran/Termin: 14

Naslov: Po predlogu gradbenega zakona bo čez dobri dve leti slovensko gradbeništvo

Avtor: VASILIJ KRIVEC

Rubrika/Oddaja: NEPREMIČNINE IN

Žanr: POROČILO

Površina/Trajanje: 913,86

Naklada: 8.903,00

Gesla: ARHITEKTURA, ARHITEKT, ZBORNICA ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR,

Po predlogu gradbenega zakona bo čez dobri dve leti slovensko gradbeništvo digitalizirano

Stanovska združenja gradbenikov, svetovalnega inženiringa in arhitekture so naklonjena spremembam predloga, vendar imajo arhitekti kar nekaj pomislekov, ali so življenjski in uresničljivi

F VASILIJ KRIVEC
vasilij.krivec@finance.si

Na Gospodarski zbornici Slovenije so predstavniki ministrstva za okolje in prostor prejšnji teden predstavili glavne spremembe gradbenega zakona. Opozarjamo predvsem na spremembe na področju digitalizacije gradbeništva.

Prva novost je vzpostavitev informacijskega središča eGraditev, prek katerega bo najpозnejše po 1. januarju 2024 potekala vsa komunikacija za pridobitev gradbenih dovoljenj, druga pa je obveznost projektiranja v BIM (Building Information Modeling - informacijsko modeliranje stavb), ki bo po tem datumu obvezno za vse javne projekte.

Digitalizacija odobranja gradbenih dovoljenj

Na predstavitvi sprememb gradbenega zakona je bilo precej pozornosti namenjene digitalizaciji gradbeništva in postopkov pri urejanju dokumentacije in izdajanju dovoljenj. Novi gradbeni zakon določa, da bo do 1. januarja 2024 vzpostavljen informacijski sistem eGraditev, pri čemer na ministrstvu za okolje in prostor pričakujejo, da bo ta v uporabi že prej. Prek tega sistema bo investitor v informacijski sistem oddal vlogo za gradbeno dovoljenje. Tako vloga kot izdaja gradbenega dovoljenja se bosta urejali po elektronski poti. V elektronski obliki se bodo dajala tudi vsa potrebna soglasja, investitor pa bo lahko prek tega sistema spremljal potek obravnave.

Informacijsko modeliranje stavb

Druga pomembna novost, povezana z digitalizacijo, se nanaša na projektiranje objektov. Tako bodo morali biti vsi projekti, financirani z javnimi sredstvi, po 1. januarju 2024 projektirani v BIM. Za vse druge projekte bodo morali investitorji izdelati elektronski 3D-model zunanosti objekta, ki ga bodo morali predložiti k vlogi za gradbeno dovoljenje. V katerih formatih bodo morali investitorji oddati ta del dokumentacije, je za zdaj še odprto, na ministrstvu za okolje in prostor pa napove-

Slovenko Henigman, direktor Združenja za svetovalni inženiring pri GZS:

»Mogoče je za večje javne projekte 1. januar 2024 preblizu in bi jih morali že danes začeti projektirati v BIM.«

Gregor Ficko, direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri GZS:

»Večina javnih projektov, financiranih s proračunskimi sredstvi, se je v zadnjih treh letih že načrtovala v BIM.«

Tomaž Kristof, direktor Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije:

»Rešitev za vpeljavo BIM je bila v predlog zakona zapisana tik pred zdajci, brez javne razprave in jo bomo v praksi zelo težko izvedli.«

dujejo, da bo šlo za odprtokodne datoteke, eden glavnih razlogov za to je dejstvo, da država ne želi plačevati zelo drage programske opreme, s katero bi lahko odpirali dokumente v drugih, zaprtih kodah.

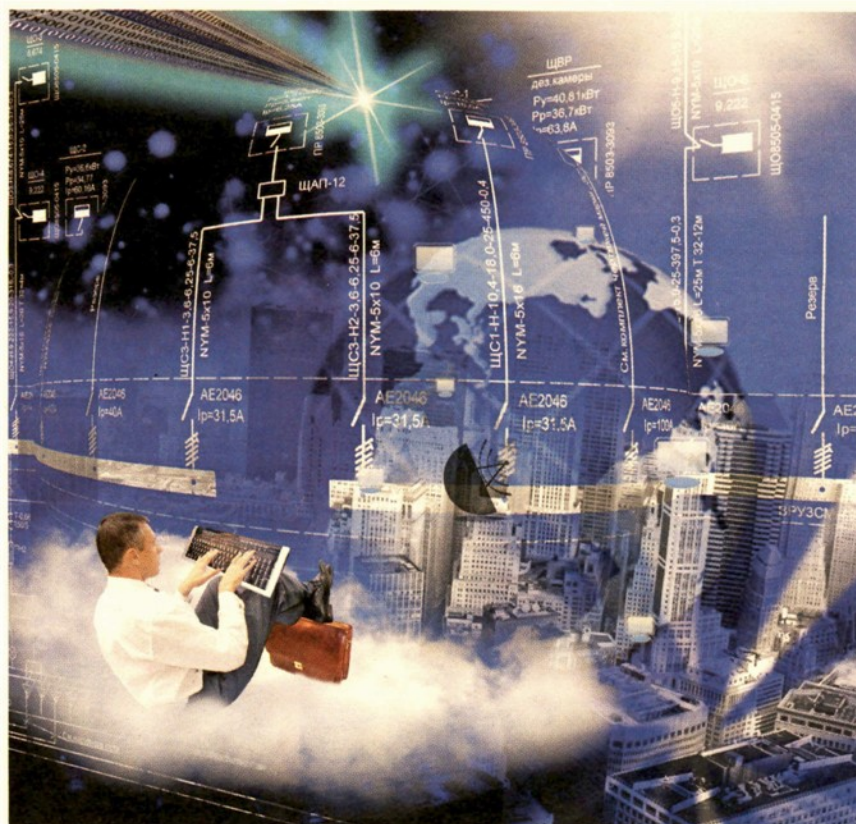
Mnenja stanovskih združenj

Na Združenju za svetovalni inženiring si določila tega zakona razlagajo na osnovi tolmačenja ministrstva za okolje in prostor. Po njihovem mnenju bo treba po 1. januarju 2024 ob prijavi gradbišča zagotoviti, da je objekt projektiran po BIM in se bo tako tudi gradil.

Na naše vprašanje, kaj bo z javnimi projekti, ki ne bodo projektirani v BIM in za katere bodo vloge za gradbeno dovoljenje oddane pred tem datumom, postopki pa se bodo izvajali tudi po 1. januarju 2024, so nam iz tega združenja odgovorili, da bodo objekti, ki se bodo začeli graditi pred 1. januarjem 2024, lahko izvedeni po klasičnem projektiranju in klasični gradnji, za projekte, ki se bodo začeli graditi po tem datumu, pa v BIM. Slovenko Henigman, direktor tega združenja, zato pravi: »Pri zahtevnej-

ših objektih običajno poteka izdelava projektne dokumentacije več let, zato bo treba za vse v zakonu določene javne objekte izdelavo projektne dokumentacije že takoj naročiti po BIM-tehnologiji.« Na Združenju za svetovalni inženiring še pravijo, da so mogoče pri kakšnem zahtevnem projektu že malo pozni in bi bilo dobro razmisliti, ali projektno dokumentacijo predložiti klasično ali v BIM. Združenje za svetovalni inženiring je prevzelo tudi vodenje strokovne skupine za digitalizacijo v gradbeništvo. V njej so poleg sodelavcev GZS še člani siBIM in strokovnjaki iz večjih projektantskih družb ter predstavnik ljubljanske gradbene fakultete. Ta skupina pripravlja priročnike in izobraževanja ter se z novim ministrstvom za digitalizacijo dogovarja o postopkih in gradivih za digitalizacijo.

Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala pri GZS želi, da vlada čim prej sprejme akcijski načrt za uvedbo digitalnih platform v gradbeništvo. Sodelovali bodo predvsem z ministrstvom za okolje in prostor, s katerim bodo pripravili tehnične smer-

nice za uvedbo digitalnih platform za projektiranje, gradnjo, vzdrževanje in upravljanje objektov. Direktor Zbornice gradbeništva in industrije gradbenega materiala Gregor Ficko pravi, da se je večina javnih projektov, financiranih s proračunskimi sredstvi, v zadnjih treh letih že načrtovala v BIM-tehnologiji, nekaj zaradi zahtev naročnikov, nekaj pa zaradi samostojne odločitve projektantskih podjetij.

Opozorimo lahko na dva večja infrastrukturna projekta, ki sta bila projektirana v BIM. Prvi je projekt druge cevi predora Karavanke, drugi pa projekt za gradnjo drugega tira med Divačo in Kopro. V prvem primeru je bil investitor Dars, v drugem pa družba 2TDK.

Poleg že omenjenih zbornic, ki sodita pod okrilje Gospodarske zbornice Slovenije, smo za mnenje o digitalizaciji gradbeništva povprašali še [Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije \(ZAPS\)](#). V njej sicer pozdravljajo, da se je država zavezala k uvajanju BIM-tehnologije v načrtovanje pomembnejših državnih objektov. Vendar je bila po njihovem mnenju rešitev v predlog zakona zapisana tik pred

zdajci, brez javne razprave tistih, ki BIM-tehnologijo uporabljajo. »Temu primerno je zapis nepremišljen in bo povzročil obilo težav javnim naročnikom, predvsem pa državi sami,« nam je odgovoril [Tomaž Krištof](#), predsednik ZAPS, ki opozarja, da je zahteva za uporabo BIM za pomembnejše državne objekte prenormirana in v praksi zelo težko uresničljiva. Po njegovem opažanju jo v tem trenutku obvlada le peščica birojev, gradbeni izvajalci v Sloveniji pa sploh ne.

Tudi če bi se BIM-tehnologija uvedla kot obveznost, bi se morala uvesti za občutno manjši obseg objektov in le za novogradnje, ne pa tudi za prenove in rekonstrukcije. »Če bo zakon uveljavljen v tej obliki, bo na primer za menjavo sistema prezračevanja v državnem zboru najprej treba celotno stavbo preslikati v BIM-okolje, šele potem bo možno narediti BIM-model novega prezračevalnega sistema,« poudarja Krištof.

Novost je tudi eGraditev

ZAPS je precej zadržan tudi do načina oziroma časovnega načrta uvedbe informacijske platforme eGraditve. Sicer

tudi to rešitev podpirajo, vendar predlog novega gradbenega zakona po njihovem mnenju te rešitve ne uvaja, temveč zamika za tri leta. V skladu z veljavnim gradbenim zakonom bi sistem elektronskega poslovanja pri upravnih postopkih za gradbena dovoljenja in pri drugih podobnih postopkih moral biti uveljavljen do začetka tega leta. Vendar je ministrstvo za okolje in prostor namesto uveljavitve elektronskega poslovanja napisalo predlog zakona, s katerim se eGraditev izvede šele do leta 2024.

Bolj so eGraditvi naklonjeni v združenjih gospodarske zbornice. Tako Slovenko Henigman pravi, da se lahko s to informacijsko rešitvijo, ki bo dolgoročno gotovo uporabljana, vzpostavi neposredna digitalna komunikacija med vsemi udeleženci v investicijskem procesu. Za to se zahtevajo primerna tehnologija ter usposobljeni kadri, pri čemer je za prenos potreben čas in se ne more zgoditi čez noč. Gregor Ficko za platformo eGraditev meni, da lahko prek nje debiokratiziramo večino upravnih postopkov, povezanih z dostopom do baze podatkov. Enako

Še o začasnih in nedokončanih objektih, legalizacijah, začetku gradnje ...

Predstavniki ministrstva za okolje in prostor so na Gospodarski zbornici Slovenije predstavili tudi druge spremembe, ki jih prinaša predlog omenjenega zakona:

- podjetniki bodo lahko na dvorišču postavili začasno skladišče, vendar bo lahko stalo le do tri leta;
- gradnjo bo investitor na lastno tveganje začel že s pridobljenim dokončnim gradbenim dovoljenjem, pravnomočno gradbeno dovoljenje bo potrebno le za objekte z vplivi na okolje;
- po novem bo mogoča tudi legalizacija za del objekta, po veljavni zakonodaji je mogoče legalizirati le celoten objekt;
- investitorju za vlogo za gradbeno dovoljenje ne bo treba več predložiti dokazov, da ima v lasti vsa zemljišča, na katerih bo gradil, vendar pa bo moral ta zemljišča pridobiti pred gradbenim dovoljenjem;
- zakon dopušča manjšo rekonstrukcijo, za katero ne bo treba pridobiti gradbenega dovoljenja, gre predvsem za posege v konstrukcijo objekta pri izdelavi zunanjih stopnic in vgradnji dvigal;
- lastnik enostanovanjske hiše bo lahko pridobil uporabno dovoljenje, čeprav nima izdelane fasade, to bo moral dokončati v treh letih;
- legalizacija črnih gradenj se bo dovolila tudi za objekte, ki so bili zgrajeni pred letom 2005, veljavna zakonodaja predvideva ta postopek za objekte, zgrajene pred letom 1998;
- rušitve črne gradnje, če v njej živi oseba, ki ji je to edini dom, po novem zakonu ne bo odredila več gradbena inšpekcija, ampak sodišče. Presojalo bo, ali je škoda zaradi izgube doma večja od uzurpacije prostora.

po njegovem velja za debirokratizacijo upravnih postopkov, povezanih z izdajo soglasij in dovoljenj.

Predlog ne prinaša revolucionarnih sprememb

Minister za okolje in prostor Andrej Vizjak je tako v okvirni predstavitvi sprememb tega zakona poudaril, da bodo s spremembami zakona uredili področje vodenja projektov, ki je v zadnjih letih postalo zelo vroča tema med arhitekturno in inženirsko stroko. Veljavna ureditev po njegovem mnenju ni dobra, zato vodenje gradbenih projektov ne bo več vezano le na eno stroko. Poenostavili bi nekatere administrativne postopke za pridobitev so-

glasij in dovoljenj, s čimer želijo skrajšati proces pridobivanja predvsem gradbenih dovoljenj. Med drugim bodo skladnost z veljavnimi prostorski predpisi po predlogu zakona preverjale le občine, komunalni prispevek pa bo investitor moral plačati ob začetku gradnje objekta.

Predlog gradbenega zakona bodo poslanci državnega zbora drugič obravnavali prihodnjo sredo, po pričakovanjih predstavnikov ministrstva za okolje in prostor bi lahko bil sprejet že novembra, veljati pa naj bi začel v začetku prihodnjega leta. Kdaj ga bo novi gradbeni zakon tudi v uporabi, na ministrstvu za okolje in prostor še ne vedo, predvidevajo pa, da ne prej kot 1. junija prihodnje leto.

25. 10. 2021 NOVA 24TV

Stran/Termin: 15:00:00

Naslov: Razvojne potrebe Slovenije

Avtor:

Rubrika/Oddaja: NOVICE OB 15.00

Žanr: DIALOGIZIRANO POROČILO

Površina/Trajanje: 00:02:23

Naklada:

Gesla: ARHITEKTURA, ARHITEKT, PROSTORSKO NAČRTOVANJE, ZBORNICA

//OBVESTILO O PRISPEVKU//

Nova gradbeni zakon in zakon o [urejanju prostora](#) bosta, kot upa minister za okolje in prostor Andrej Vizjak, pozitivna za inženirsko stroko, za gradnjo objektov, za [prostorsko načrtovanje](#) in za razvojne potrebe Slovenije. Seveda pa je vsak zakon možno tudi izboljšati. Pripombe so danes na novinarski konferenci podali tudi predstavniki [Zbornice za arhitekturo in prostor](#) Slovenije.

Izjave:

[TOMAŽ KRIŠTOF](#) (predsednik [ZAPS](#))

V kolikor želite magnetogram nam sporočite.

25. 10. 2021 NOVA 24TV

Stran/Termin: 19:30:00

Naslov: ZAPS v beli knjigi z argumenti proti novemu gradbenemu zakonu

Avtor: Tatjana Filipič

Rubrika/Oddaja: VEČERNE NOVICE

Žanr: DIALOGIZIRANO POROČILO

Površina/Trajanje: 00:03:42

Naklada:

Gesla: PROSTORSKO NAČRTOVANJE, ARHITEKTURA, ARHITEKT, KRAJINSKA

ALEKSANDER RANT: Novi gradbeni zakon in zakon o [urejanju prostora](#) bosta, kot upa minister za okolje in prostor Andrej Vizjak, pozitivna za inženirsko stroko, za gradnjo objektov, za [prostorsko načrtovanje](#) in za razvojne potrebe Slovenije. Seveda pa je vsak zakon možno tudi izboljšati. Pripombe so danes na novinarski konferenci podali tudi predstavniki [Zbornice za arhitekturo in prostor](#) Slovenije, ki se prav z ničemer ne strinjajo. Poglejmo.

TATJANA FILIPIČ: Predstavniki [Zbornice za arhitekturo in prostor](#) so podali pripombe oziroma stališče do predloga novega gradbenega zakona, ki je trenutno v postopku sprejemanja v državnem zboru. Čeprav naj bi bila po besedah ministra za okolje tako novi gradbeni zakon in zakon o [urejanju prostora](#) pozitivna, tako za stroko kot za gradnjo objektov, [prostorsko načrtovanje](#), pa [Zbornica za arhitekturo in prostor](#) v imenu celotne [arhitekturne](#) stroke zakonu odločno nasprotuje.

[TOMAŽ KRIŠTOF](#) (predsednik [ZAPS](#)): Stališče [zbornice za arhitekturo in prostor](#) je, da se s tem zakonom kot družba odpovedujemo [arhitekturni](#) in [krajinsko-arhitekturni](#) stroki in da se s tem zakonom odpovedujemo procesom, ki pripeljejo do kvalitetnega grajenega okolja in do kvalitetne kulturne krajine in do ohranjanja kulturnih identitet Slovenije.

TATJANA FILIPIČ: Po besedah Krištofa je bila glavna točka spora vodenje projektiranja, delna deregulacija in s tem je puščanje investitorjev špekulantskim, posredniškim in votlim projektantskim družbam, pri čemer bodo najbolj ranljivi laični zasebni investitorji.

[TOMAŽ KRIŠTOF](#) (predsednik [ZAPS](#)): Po našem mnenju in tudi po mnenju predstavnikov inženirskih strok morajo vse stroke biti enakovredno upoštevane. Nobena ne sme glasovati drugo in nobena ne sme na obvladovati nad drugo stroko. Vsaka stroka pa mora opravljati tisto delo, za katero je kompetentna.

TATJANA FILIPIČ: Gre namreč za funkcijo, dodaja, ki ji zakon daje tako pristojnost kot odgovornost. Vse do zdaj pa je veljalo, da so vodje projektiranja za gradbeno inženirske objekte gradbeni inženirji, vodje projektiranja za stavbe, [arhitekti](#).

[TOMAŽ KRIŠTOF](#) (predsednik [ZAPS](#)): Po novem zakonu, po predlogu novega zakona se to pravilo ukinja in po novem bo lahko vodja projektiranja torej tisti, ki bo lahko sam pridobil gradbeno dovoljenje, predstavnik katere koli stroke, se pravi po novem bo lahko vodja projektiranja vrtca inženir elektrotehnike in on bo lahko tudi sam pridobil gradbeno dovoljenje. Vodja projektiranja viadukta bo po novem lahko krajinski [arhitekt](#), čeprav ni imel v svojem študiju niti ene ure statike.

TATJANA FILIPIČ: Kot navajajo na [ZAPS](#)-u, gre med drugim za pomanjkljivo zaščito investitorjev, ponovno birokrati za akcijo projektiranja, uvajanje novega sistema ureditve projektne dokumentacije.

[TOMAŽ KRIŠTOF](#) (predsednik [ZAPS](#)): Se pravi, vse te rešitve, ki so za nas ključne in zelo sporne, so nastale v bistvu brez javne razprave, večina njih tudi brez medresorske razprave, v zadnjem trenutku, na njih ni bilo možno odgovoriti in jih stroka tudi ni v neki zadostni meri obravnavala. Torej mi, ki nas zakon najbolj zadeva, praktično nismo imeli besede pri njegovem nastanku.

TATJANA FILIPIČ: A kot dodaja Krištof, vseh napak ni težko popraviti.

TOMAŽ KRIŠTOF (predsednik **ZAPS**): Tukaj velja tudi naš neki apel odločevalcem, tako na strani ministrstva in vlade, kot tudi državnega zbora, da vendarle sprejmejo nekaj razumejo amandmaje, ki bodo popravili to, kar najbolj opozarjamo.

TATJANA FILIPIČ: Sicer pa je vse podrobnosti in argumente proti novemu zakonu [Zbornica za arhitekturo in prostor](#) zbrala v tako imenovani beli knjigi, ki je zaenkrat dostopna javnosti v elektronski obliki.

25. 10. 2021 TV Slovenija 1

Stran/Termin: 19:00:00

Naslov: Kdo bo gradil javne stavbe?

Avtor:

Rubrika/Oddaja: DNEVNIK

Žanr: DIALOGIZIRANO POROČILO

Površina/Trajanje: 00:00:48

Naklada:

Gesla: ARHITEKT, ZBORNICA ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR, TOMAŽ

SAŠA KRAJNC: Se bodo pri nas javne stavbe kot so šole, bolnišnice in vrtci, pa tudi stanovanjske soseske, po novem gradile brez sodelovanja [arhitektov](#)? Po predlogu novega gradbenega zakona, ki je v parlamentarnem postopku, bi se lahko. Zakon poleg koalicije podpira tudi del opozicije. [Arhitekti](#) opozarjajo, da so taki predlogi škodljivi, celo nevarni.

[TOMAŽ KRIŠTOF](#) (predsednik [Zbornice za arhitekturo in prostor](#) Slovenije): Se pravi, po novem bo lahko vodja projektiranja vrtca inženir elektrotehnike in on bo lahko tudi sam pridobil gradbeno dovoljenje. Vodja projektiranja viadukta bo po novem lahko krajinski [arhitekt](#), čeprav ni imel v svojem študiju niti ene ure statike. Vodja projektiranja predora bo lahko po novem [arhitekt](#). Torej tukaj mi pač govorimo, da je vsak strokovnjak strokovnjak zgolj na svojem področju.

25. 10. 2021 www.sta.si

Stran/Termin:

Naslov: Zbornica za arhitekturo in prostor opozarja na pomanjkljivosti predloga novega

Avtor: rbi/zc

Rubrika/Oddaja:

Žanr: SPLETNI ČLANEK

Površina/Trajanje: 1,00

Naklada:

Gesla: ZBORNICA ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR, ZAPS

[LINK](#)

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije je izdala Belo knjigo za boljši gradbeni zakon, saj se z aktualnim predlogom po opozorilih predsednika zbornice Tomaža Krištofa kot družba odpovedujemo arhitekturi in arhitekturni stroki. Investitorji so nezaščiteni, ukinja se tudi obveznost javnih arhitekturnih natečajev, je izpostavil. V Beli knjigi za boljši gradbeni zakon je zbornica zbrala argumente proti predlogu novega gradbenega zakona. Glavna točka spora se po Krištofovih besedah vrti okoli vprašanja vodenja projektiranja. "Težava pri vodji projekta je to, da je to funkcija, ki ji zakon daje tako veliko pristojnosti in odgovornosti, da ne more biti vseeno, kdo na konkretnem projektu opravlja to nalogo," je na današnji novinarski konferenci izpostavil Krištof in dodal, da je vodja projektiranja tisti, ki lahko projekt sam pripelje do gradbenega dovoljenja. Kot je pojasnil, je do zdaj veljalo, da so vodje projektiranja za gradbeno inženirske projekte praviloma gradbeni inženirji, vodje projektiranja za stavbe pa arhitekti, kar se imenuje tudi načelo prevladujoče stroke. Po predlogu novega predloga zakona pa se to pravilo ukinja in bo lahko vodja projektiranja predstavnik katerekoli stroke. "Vodja projektiranja viadukta bo po novem lahko krajinski arhitekt, čeprav ni imel v svojem študiju niti ene ure statike," je kot primer poudaril predsednik zbornice. Pri tem so s predlaganimi spremembami najbolj na udaru arhitekti, je ocenil Krištof, saj je zakon napisan tako, da se bo lahko stavbe, kot so vrtci, šole in enodružinske hiše, umeščalo v prostor, načrtovalo in na koncu tudi zgradilo popolnoma brez sodelovanja arhitekta. Tujina funkcije vodje projektiranja sicer ne pozna, je pojasnil predsednik zbornice. Krištof je opozoril tudi na delno deregulacijo projektiranja, s katero se predvsem laične zasebne investitorje, ki jim gradnja družinske hiše predstavlja edino gradbeno investicijo v življenju, prepušča špekulantskim, posredniškim in votlim projektantskim družbam. Na zbornici jih zelo skrbi tudi del predloga zakona, ki ukinja obveznost razpisovanja projektnih natečajev za večje javne investicije v novogradnjo. Po novem bi bil natečaj za javno investicijo obvezen le, če bi se tako odločila vlada ali občinski svet. To odpovedovanje natečajem se dogaja v času, ko prihajajo evropske milijarde v okviru okrevanja po epidemiji covid-19, ko se natečaje vidi kot birokratske ovire. S to definicijo se po Krištofovih besedah na zbornici sicer deloma strinjajo, a menijo, da predstavljajo oviro transparentnosti, in odpirajo vrata korupciji in nepremišljenim posegom v prostor. Predlog zakona po oceni zbornice namesto debirokratizacije dejansko prinaša dodatno birokratizacijo. Kot je spomnila članica upravnega odbora zbornice Mima Suhadolc, je trenutni gradbeni zakon v veljavo stopil leta 2017. Sistem se zdaj spreminja dobre pol leta po izteku prehodnega obdobja, kar prinaša novo prehodno obdobje in nova prilagajanja vseh deležnikov. "To po našem mnenju pomeni birokratizacijo, saj se bomo zopet bistveno več ukvarjali s formo, kot pa z vsebino," je opozorila. Novi zakon prav tako ne uvaja digitalizacije v postopke graditve, temveč jo po opozorilih Suhadolčeve zamika. Gre za uvedbo t. i. sistema e-graditev, ki je bil uveden že z aktualnim zakonom in bi moral pričeti delovati januarja letos. "To se ni zgodilo ravno zato, ker se zakon in s tem podzakonski akti spreminjajo. Že pripravljen sistem e-graditve bo zdaj potrebno prilagoditi, predlog zakona pa njegovo uvedbo zamika za tri leta," je poudarila. Krištof je obenem opozoril, da so bile stroke pri pripravi zakona neenakopravno obravnavane, s tem pa je prišlo tudi do nesorazmernega privilegiranja enih in zapostavljanja drugih strok. Bela knjiga je zaenkrat na voljo v digitalni obliki, preko spletne povezave belaknjiga.[zaps](http://zaps.si).si. Eden izmed razlogov za to je, da je predlog zakona še v zakonodajni proceduri in so še mogoče spremembe, tako da se bo verjetno spreminjala tudi bela knjiga, je pojasnil Krištof. V sredo bo potekala seja parlamentarnega odbora za infrastrukturo, okolje in prostor, na kateri bodo poslanci obravnavali novi gradbeni zakon in novi zakon o urejanju prostora.

25. 10. 2021 www.sta.si

Stran/Termin:

Naslov: Pregled - Slovenija do 15. ure

Avtor: zc/zc

Rubrika/Oddaja:

Žanr: SPLETNI ČLANEK

Površina/Trajanje: 1,00

Naklada:

Gesla: ZBORNICA ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR

[LINK](#)

Pregled dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije do 15. ure.

LJUBLJANA - Policija je začela zbiranje obvestil o pošiljkah z grožnjami s smrtjo, ki sta jih prejela premier Janez Janša in obrambni minister Matej Tonin, in odkrivanje možnih storilcev, so pojasnili na policiji. Pošiljke z grožnjami in priloženim nabojem sta sicer dobili še dve poslanski skupini in predsednik SNS Zmago Jelinčič Plemeniti. Iz vrst politike prihaja do obsodbe tovrstnih groženj.

LJUBLJANA - V noči na torek bo minilo 30 let, odkar je Slovenijo zapustil zadnji vojak JLA. S tem je bila v Sloveniji dokončno zaključena osamosvojitvena vojna, Slovenija pa je postala suverena država. 25. oktobra zato obeležujemo dan suverenosti, ki pa ni dela prost dan. Osrednja država ob omenjenem državnem prazniku bo zvečer v Kopru.

LJUBLJANA - Premier Janez Janša je ob dnevu suverenosti zapisal, da smo 25. oktobra 1991 dejansko postali svobodna, samostojna in suverena država. Zdajšnja Slovenija pa bo morala po njegovih besedah na varnostnem in obrambnem področju prispevati več k skupnemu varnostnemu dežniku in povečati lastno odpornost. Predsednik DZ Igor Zorčič pa je izpostavil, da moramo današnje izzive, kot so zdravstvena kriza, gospodarski, socialni, okoljski in demografski pretresi, nasloviti z odgovorno in učinkovito politiko, saj bomo le tako ostali suverena, močna, varna in prijazna država.

LJUBLJANA - Minuli teden so pri nas potrdili več kot 12.000 okužb z novim koronavirusom, dobrih 5000 več kot v tednu prej. Občutno, na skoraj 500, je zraslo tudi število hospitaliziranih covidnih bolnikov. Umrlo je 52 bolnikov s covidom-19, približno 30 več kot v tednu prej, skupaj pa je smrtnih žrtev covidov pri nas že več kot 5000. V nedeljo so ob 2081 PCR-testih potrdili 707 okužb z novim koronavirusom, je objavila vlada. V bolnišnicah zdravijo 493 covidnih bolnikov, kar je 18 več kot dan prej. Intenzivno zdravljenje jih potrebuje 127, en več kot dan prej. V nedeljo umrlo 11 covidnih bolnikov, največ od konca aprila letos.

LJUBLJANA - Ministrstvo za zdravje bo konec novembra objavilo nov razpis za skrajševanje čakalnih vrst, ki bo temeljil na prečiščenih čakalnih seznamih, je za STA pojasnil državni sekretar na ministrstvu Robert Cugelj. V okviru julijskega razpisa so klicali skoraj vse nad dopustno dolgo čakajoče bolnike, a skoraj polovica jih je storitev že opravila.

LJUBLJANA - DZ oktobrsko sejo nadaljuje s predlogom novele zakona o dohodnini, ki med drugim prinaša zvišanje splošne olajšave in razbremenitev dohodkov iz kapitala. Poslanci koalicije z zadovoljstvom ugotavljajo, da se bodo neto prihodki državljanov zvišali, opoziciji pa se zdijo predlagane spremembe nevarne za vzdržnost javnih financ. Vlada je predlog novele zakona o dohodnini poslala v parlamentarni postopek v začetku maja, ali je primeren za nadaljnjo obravnavo, pa bo DZ odločil v torek. Finančni minister Andrej Šircelj je k podpori pozval z besedami, da z zvišanjem splošne olajšave tisti prihodki, ki so nujno potrebni za življenje, ne bodo več obdavčeni.

LJUBLJANA - Novela zakona o igrah na srečo je po mnenju Slovenske karitas in Rdečega križa Slovenije nesprejemljiva in škodljiva za širšo družbo. Poslance so zato pozvali, naj novelo zavrnejo, saj se s predvidenimi ukrepi predvsem krepi tržna in marketinška dejavnost iger na srečo, kar je med drugim nedopustno z vidika nevarnosti širjenja zasvojenosti. S predlaganimi spremembami so nezadovoljni tudi v novogoriški izpostavi

sindikata igralniških delavcev. Kot so zapisali, jih spravlja v močno podrejen položaj, česar ne bodo dopustili, zato resno razmišljajo tudi o stavki.

LJUBLJANA - Med 50 najboljših destinacij Evrope je mednarodni turistični strokovnjak Terry Stevens v knjigi *Wish You Were Here - Europe* uvrstil pet slovenskih. S tako visokim številom se lahko pohvali le še Španija. Stevens, ki je Slovenijo obiskal skoraj petdesetkrat, izpostavlja slovenska unikatna doživetja in trajnostni pristop k turizmu. Prejemnik naziva Ambasador slovenskega turizma 2020 Stevens je v nabor najbolj navdihujočih destinacij Evrope uvrstil Bled in Bohinj, dolino Soče, Ljubljano, Goriška Brda ter Podčetrtek in Rogaško Slatino.

LJUBLJANA - [Zbornica za arhitekturo in prostor](#) Slovenije je izdala Belo knjigo za boljši gradbeni zakon, saj se z aktualnim predlogom po opozorilih predsednika zbornice Tomaža Krištofa kot družba odpovedujemo arhitekturi in arhitekturni stroki. Investitorji so nezaščiteni, ukinja se tudi obveznost javnih arhitekturnih natečajev, je izpostavil.

CELJE - Na celjskem sodišču se je začelo sojenje domnevnim članom mednarodne kriminalne združbe iz Celja, ki naj bi iz Litve in Rusije pretihotapila več kot milijon škatlic cigaret. Na naroku so Slavko Djaković, njegov sin Rok ter Milan Rkman zavrnil očitke iz obtožnice, četrti obdolženi Tomaž Potočnik pa se o krivdi še ni izrekel, danes poroča Dnevnik.

LENDAVA - V gledališki in koncertni dvorani v Lendavi je potekal simpozij ob 150-letnici ustanovitve prvega bralnega kroga v Lendavi. Predavatelji so predstavili različne segmente bralne in knjižničarske dejavnosti na lendavskem območju, simpozij pa sklenili z odprtjem priložnostne razstave.